دۇنيادىكى مەشھۇر شەخسلەر ھەققىدە ھېكايىلەر — 2

ئەدەبىيات پېشۋاسى

ھېمىڭۋاي

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

دۇنيادىكى مەشھۇر شەخسلەر ھەققىدە ھېكايىلەر

ئەدەبىيات پېشۋاسى

ھېمىڭۋاي

ئاپتورى : ئايۇ ، زېخۇا

تەرجىمە قىلغۇچى : ئارزىگۇل سابىت

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

文学行者－海明威：维吾尔文/阿宇、泽华编著；阿孜古丽·沙比提译.－乌鲁木齐：新疆人民出版社，2000.3 (2009.4 重印)
(世纪人物传记故事丛书·第2集/刘俊峰主编)
ISBN 978－7－228－05586－9

Ⅰ.文… Ⅱ.①阿… ②泽…③阿… Ⅲ.海… 生平事迹－维吾尔语（中国少数民族语言）Ⅳ.I25

中国版本图书馆 CIP 数据核字(1999)第76827号

责任编辑	艾克巴尔·艾力
责任校对	热娜·阿布力米提、阿达莱提·麦合苏提
特约校对	亚森·扎依莫夫
封面设计	祖力喀尔装帧
出版发行	新疆人民出版社
地　址	乌鲁木齐市解放南路348号
邮　编	830001
电　话	0991-2827472
印　刷	乌鲁木齐八家户彩印有限公司
经　销	各地新华书店
开　本	880×1230毫米 32开本
印　张	3.75
版　次	2000年3月第1版
印　次	2009年4月第2次印刷
印　数	4001－7000
总定价	80.00 元
单　价	8.00 元

بۇ كىتاب بېيجىڭ كۈتۈپخانا نەشرىياتىنىڭ 1997 ـ يىلى 1 ـ ئاي 1 ـ نەشرى، 1997 ـ يىلى 1 ـ ئاي 1 ـ باسمىسىغا ئاساسەن تەرجىمە ۋە نەشر قىلىندى.

本书根据北京图书馆出版社1997年1月第1版、1997年1月第1次印刷本翻译出版.

دۇنيادىكى مەشھۇر شەخسلەر ھەققىدە ھېكايىلەر — 2

ئەدەبىيات پېشۋاسى — ھېمىڭۋاي

ئاپتورى: ئا يۇ، زې خۇا
تەرجىمە قىلغۇچى: ئارزۇگۇل سابىت
مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەكبەر ئەلى
مەسئۇل كوررېكتورى: ئادالەت مەخسۇت، رەنا ئابلىمىت
تەكلىپلىك كوررېكتورى: ياسىن زايىموف
مۇقاۋىسىنى لايىھىلىگۈچى: زۇلقەر لايىھەچىلىكى
نەشر قىلىپ تارقاتقۇچى: شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى
ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 ـ نومۇر
پوچتا نومۇرى: 830001
تېلېفون: 0991 ـ 2827472.
باسقۇچى: ئۈرۈمچى باجياخۇ رەڭلىك مەتبەئەچىلىك چەكلىك شىركىتى
ساتقۇچى: جايلاردىكى شىنخۇا كىتابخانىلار
فورماتى: 1230 × 880 مىللىمېتىر 1/32
باسما تاۋىقى: 3.75
نەشرى: 2000 ـ يىلى 3 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
باسمىسى: 2009 ـ يىلى 4 ـ ئاي 2 ـ بېسىلىشى
تىراژى: 4001 - 7000
كىتاب نومۇرى: ISBN 978 - 7 - 228 - 05586 - 9
ئومۇمىي باھاسى: 80.00 يۈەن
يەككە باھاسى: 8.00 يۈەن

كىرىش سۆز

ئېرنېست ھېمىڭۋاي (1899 ــ 1961) دۇنيا ئەدەبىيات مۇنبىرىدە شۆھرەت قازانغان ئامېرىكىنىڭ ھازىرقى زامان داڭلىق يازغۇچىسى. ئۇ «گاڭگىرىغان ئەۋلاد»نىڭ ۋەكىلى دېگەن نام بىلەن مەشھۇر. ئۇنىڭ ئۇسلۇبى ۋە ئەدەبىي ژانىرلىرى ئۆزىگە خاس ئالاھىدىلىككە ئىگە بولۇپ، ياۋروپا ۋە ئامېرىكىدا تەسىرى چوڭقۇر بولغان ھەمدە بىر مەزگىل تازا دەۋران سۈرگەن. ئۇ 1954 ـ يىلى شەرەپ بىلەن نوبېل ئەدەبىيات مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن.

ھېمىڭۋاي باشتىن ـ ئاخىر زىيالىيلارغا قارشى تۇرۇش پوزىتسىيىسىدە بولۇپ كەلگەن، مەدەنىيەت مەركىزىدىن ئۆزىنى چەتكە ئېلىپ، كەسىپداشلىرى بىلەن ئەپ ئۆتەلمىگەن، تۇرمۇشتا قالايمىقان بولۇپ، نام ـ مەنپەئەت قوغلىشىش بىلەن بولۇپ كېتىپ، ئەدەبىيات ـ سەنئەت ئۈچۈن ئۆزىنى بېغىشلاش روھىنى يوقاتقان، ھېمىڭۋاينىڭ نام ـ شۆھرەت قازىنىش جەريانىنى ئوخشاش بولمىغان بەش باسقۇچقا بۆلۈشكە بولىدۇ، ئۇنىڭ ھاياتىنىڭ ھەر 10 يىلىدا بىر چوڭ داۋالغۇش بولغان. 20 ـ يىللاردا ئۇ پۈتۈن دۇنيانىڭ دىكۇدەك ماختىشىغا سازاۋەر بولغان. 1929 ـ يىلى يازغان «قورال ـ ياراغ بىلەن مەڭگۈلۈك خوشلىشىش» دېگەن ئەسىرى بىلەن ئەڭ يۇقىرى شۆھرەتكە ئېرىشكەن. ئۇنىڭ 30 ـ يىللاردىكى ئەسەرلىرى سەگەك ئوبزورچىلار تەرىپىدىن قاتتىق تەنقىد قىلىنغان، لېكىن 1940 ـ يىلى يازغان «ئەجەل سىگنالى كىم ئۈچۈن چېلىنىدى» دېگەن ئەسىرى ئۇنىڭ نام ـ شۆھرىتىنى يەنە بىر قېتىم ئەسلىگە كەلتۈرگەن. 40 ـ يىللاردا ئۇ ئاساسىي جەھەتتىن ياخشى ئەسەرلەرنى ئىجاد قىلالمىغان، 1950 ـ يىلدىكى ئومۇميۈزلۈك ئەيىبلەشكە ئۇچرىغان «دەريادىن ئۆتۈپ ئورمانلىققا كىرىش»

此为试读，需要完整PDF请访问： www.ertongbook.com

نامىلىق ئەسىرى بىلەن بىر مەزگىل جىمىپ كەتكەن. بىراق، ئىككى يىلدىن كېيىن، ئۇ يەنە «بوۋاي ۋە دېڭىز» دېگەن ئەسىرى بىلەن ئادەم ھەيران قالغۇدەك مۆۋەپپەقىيەتكە ئېرىشكەن. ئۇ ھاياتىنىڭ ئاخىرقى توققۇز يىلىدا بىر پارچىمۇ كىتاب يازمىغان. لېكىن، 1964 ـ يىلى تەۋەررۇك ئەسىرى «كۆچمە زىياپەت» نەشر قىلىنغاندىن كېيىن، ئۇ يەنە يۇقىرى نام ـ شۆھرەتكە ئېرىشكەن.

ھېمىڭۋاي تەبىئەت دۇنياسىنى، دەھشەتلىك كەچۈرمىشلەرنى ۋە تۈگىمەس ئۆلۈملەرنى ئاجايىپ ئىستېدات ۋە ئىشقى بىلەن تەسۋىرلىگەن. ئۇ ئۆزىنى قەھرىمانلىق بىلەن پاجىئەلىك ئاقىۋەتلەرنى، روھىي جەھەتتىكى تۇراقسىزلىق بىلەن ھاياتقا سۆيۈش قاراش خاھىشلىرىنى ماھىرلىق بىلەن سۈرەتلىگەن. ئۇ ئىتالىيە، فرانسىيە، ئىسپانىيە ۋە ئافرىقىلارنىڭ تەڭداشسىز ئوبرازىنى ياراتقان. ئۇ كۈچلۈك غايىگە ئىگە ئىدى، قىزىققاق، غەيرەتلىك، قەيسەر ئىدى. ئۇ ئەيش ـ ئىشرەت بىلەن جاپالىق ئىشلەشنى ئادەم ھەيران قالغۇدەك بىرلەشتۈرۈپ، قائىدە ـ يوسۇن ۋە تېخنىكىنىڭ ئۇلۇغ ئۇستازىغا ئايلىنىپ، كۈچ ـ قۇدرەتنىڭ نۇرىنى چاچقانىدى. بىر سەنئەتكار بولۇش سۈپىتى بىلەن ئۇنىڭ يازغانلىرى قارچىغىنىڭ ئۇچۇشىدەك شۇنداق راۋان، شۇنداق چۈشىنىشلىك ئىدى.

ھېمىڭۋاينىڭ سۆز بايلىقى بىزنىڭ تىللىرىمىزدا ھازىرمۇ ھاياتىي كۈچىنى ساقلاپ كېلىۋاتىدۇ ــ بۇرۇقتۇرمىچىلىق ئىچىدە قالغان گۈزەللىك، پارچىلىۋېتىلگەن تىنچلىق، چۈشتىن كېيىنكى ئۆلۈم، پاكىز ھەم نۇرغا چۆمۈلگەن يەر، كۆچمە زىياپەت... ئۇنىڭ ئاجايىپ خام خىياللىرى دۇنيا مەدەنىيىتىدە ئۆچمەس تەسىر قالدۇردى. ئۇنىڭ نەسرلىرى ئاددىي، قىسقا، مېغىزلىق ئىدى. 1954 ـ يىلى ئۇنىڭغا نوبېل ئەدەبىيات مۇكاپاتى بېرىلگەندە، ئۇنىڭ ئۆزىگە خاس ھازىرقى زامان ئېپىك نەسرچىلىك قابىلىيىتى ئالاھىدە تىلغا ئېلىپ ئۆتۈلگەن.

ئۇنىڭ دۇنيا قارىشىدىكى زىددىيەتلەر بىلەن ئېغىر كېسەل ئۇنى ئارامىدا قويمىدى، ھېمىڭۋاي 1961 ـ يىلى ئوۋ مىلتىقى بىلەن ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالدى.

مۇندەرىجە

بىرىنچى باب جەمەت نەسەبنامىسى 1
ئىككىنچى باب ئۆسمۈرلۈك دەۋرى 7
ئۈچىنچى باب كىشىلىك دۇنياغا قەدەم بېسىش 13
تۆتىنچى باب ياۋروپادا تۇرۇشلۇق مۇخبىر 21
بەشىنچى باب يازغۇچىلىق ھايات 29
ئالتىنچى باب ئىككىنچى قېتىم ئۆيلىنىش 36
يەتتىنچى باب كېۋىست 43
سەككىزىنچى باب ئافرىقىغا سەپەر 51
توققۇزىنچى باب ئىسپانىيە ئۇرۇشى 56
ئونىنچى باب مەلۇم ئىشنىڭ ئاخىرى 63
ئون بىرىنچى باب نەزەر قورۇقى ۋە جۇڭگو 69
ئون ئىككىنچى باب قەيسەر جەڭچى 77
ئون ئۈچىنچى باب مارى بىلەن ئۆتكەن كۈنلەر 85
ئون تۆتىنچى باب ئادرىئاننا 90
ئون بەشىنچى باب ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ ئۆلۈمى 94
ئون ئالتىنچى باب ئىككىنچى قېتىملىق ئوۋچىلىق ساياھىتى 99
ئون يەتتىنچى باب خەتەرلىك ياز پەسلى 103
ئون سەككىزىنچى باب ھاياتىنىڭ ئاخىرقى دەقىقىلىرى 108
ھېمىڭۋاي يىلنامىسى 113

بىرىنچى باب جەمەت نەسەبنامىسى

1899 ـ يىلى 21 ـ ئىيۇل ھېمىڭۋاي چىكاگونىڭ غەربىگە 10 مىل كېلىدىغان ئوئاك پاراكنىڭ شىمالىي كوچىسىدىكى بىر ئۆيدە دۇنياغا كەلدى. ھېمىڭۋاينىڭ دادىسى ئېدېر ئىشى بېسىق دوختۇر ئىدى. ئۇ ئۈچ سۇغۇرتا شىركىتى ۋە بوردېن سۈت شىركىتىنىڭ تەكشۈرگۈچىسى، ئوئاك پاراك دوختۇرخانىسى تۇغۇت بۆلۈمىنىڭ مۇدىرى ئىدى. ئۇ يەنە ئومۇرتقا ئوپېراتسىيىسىدە ئىشلىتىدىغان ئامبۇرنى كەشىپ قىلغان. ئۇ ئۆمرىدە 3000 بالىنى تۇغدۇرغان، ئۆزىنىڭ ئالتە بالىسىمۇ شۇنىڭ ئىچىدە.

ئېدېر غوللىرى كەڭ، قوش بۇرۇن، ئورۇق ئېڭىكىنى قويۇق ساقال باسقان ئادەم ئىدى، ھەرىكىتى چاققان، كۆزلىرى ئۆتكۈر، مىجەزى سەل ئىتتىك ئىدى. ھېمىڭۋاينىڭ بالىلىق چاغلىرىدىكى دوستلىرىنىڭ ھەممىسى ئېدېرنى بەك رەھىمسىز دېيىشىدۇ. پەقەت بىر قىز ساۋاقدىشىلا ئېدېرنىڭ ئاق كۆڭۈل، لېكىن تاشقى قىياپەتكە ئەھمىيەت بەرمەيدىغانلىقىنى كۆرگەن. «ئېدېر دوختۇر قانداقلا بولسۇن سۆيۈملۈك ئادەم ئىدى، — دەيدۇ ئۇ قىز، — لېكىن ئۇنىڭ خوتۇنى ئۇنىڭغا كۆڭۈل بۆلىدىغان، ئۇنىڭ ئۇستۋاشلىرىنى ئوڭشايدىغان ئىشلارنى قىلمايتتى. ئۇ ئايال ھېمىڭۋايغىمۇ كۆڭۈل بۆلمەيتتى. ئەلۋەتتە، ئېدېر ئۆزىمۇ بەك بولۇمسىز، ئۆزىنى ئوڭشاپ ـ تۈزەشتۈرۈپ يۈرمەيتتى. بۇ ئۇنىڭ دوختۇرلۇق كەسپىدە چوڭراق ئۇتۇق قازىنالمىغانلىقىنىڭ سەۋەبىدىن بولسا كېرەك، بولمىسا ئۇنى ھەممە ئادەم ياخشى كۆرەتتى.»

ئېدېرنىڭ كىچىك ئوغلى لېستېر دادىسى ئۇستىدە

توختىلىپ: «دادام بەك زالىم ئىدى، ھەرقانداق ئىشنى قىلسا ئالدىراپ جىددىيلىشىپ كېتەتتى، خېلى ۋاقىتلار ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىنمۇ كۆڭلى ئارامغا چۈشمەيتتى» دەيدۇ.

خېمىڭۋاينىڭ ئاپىسى گىرېس 1872 ـ يىلى چىكاگودا تۇغۇلغان، دىنىي جەمئىيەتنىڭ تەسىرى ئاستىدا چوڭ بولغان. ئۇ كىچىك ۋاقتىدا جەمەتىنىڭ ئىرسىيەت كېسىلى سكارلاتىنا بەزگىكى بىلەن ئاغرىغاچقا، كېيىن نۇردىن قورقىدىغان بولۇپ قالغان، دائىم قاراڭغۇ ئۆيگە كىرىۋېلىپ كۆزلىرىنى ئارام ئالدۇراتتى. گىرېس چاچلىرى ئالتۇن رەڭ، كۆزلىرى زەڭگەر، تېرىسى قىزىل، ئۆزى بەكلا ئوچۇق ـ يورۇق ئىدى. ئۇ ئۆزى تۇرۇشلۇق بازار تەۋەسىدە بىرىنچى بولۇپ ۋېلىسىپىت مىنگەن قىز. بالا ۋاقتىدا ئاتا ـ ئانىسى بىلەن ئەنگلىيىگە ئىككى قېتىم ساياھەتكە بارغان. ئۇ تالانتلىق تۆۋەن ئاۋازلىق ناخشىچى ئىدى، لېكىن سەھنە چىرىغى كۆزىگە زىيان قىلىدىغان بولغاچقا، يەنە بىرى ئېدېر ئۇنىڭ بىلەن توي قىلىمەن دەپ تۇرىۋالغاچقا، ئۇ ئىستىقبالى بار بۇ كەسىپتىن ۋاز كەچكەن.

ئېدېر گىرېسنىڭ كەينىگە كىرىپ يۈرگەندە، گىرېس ئۆزىنى قاچۇرۇپ يۈرگەن، لېكىن ئېدېر ئۇنىڭغا توي قىلغاندىن كېيىن ئۆي ئىشىغا سالمايدىغانلىقى توغرىسىدا ۋەدە بېرىپ، ئۇنى ئىنىدەككە كەلتۈرگەن. كېيىن ھەقىقەتەن قىلغان ۋەدىسىدە تۇرغان، ئۇ بالىلىرىنىڭ ناشتىلىقىنى ئۆزى قىلىپ بەرگەن، خوتۇنىنىڭ ناشتىلىقىنىمۇ كارىۋىتى ئۈستىگە تەييارلاپ بەرگەن. ئېدېرنىڭ دوختۇرلۇق خىزمىتى ئالدىراش بولسىمۇ، نەرسە ـ كېرەك سېتىۋېلىش، تاماق ئېتىش، كىر يۇيۇش، ئۆيگە قاراش، خىزمەتكارلارنى باشقۇرۇش دېگەندەك ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆزى قىلغان. گىرېس بولسا ئائىلىدە ئۆزى بەگ، ئۆزى خان ئىدى. ئۇ تولىمۇ شەخسىيەتچى ئىدى. ئۇنىڭ بالىلىرىنىڭ سۆيدۈك لاتىلىرىنى يۇيۇش، بالىلىرى ئاغرىپ قالسا قاراش، ئۆيلەرنى تازىلاش، تاماق ئېتىش، قاچا ـ قۇچا

يۈيۈش دېگەندەك ئىشلار بىلەن قەتئىي خۇشى يوق ئىدى. ئۇنىڭ قولى تاماقىقا تۇزۇك كەلمىسىمۇ، لېكىن مىچىگاندىكى كىچىك داچىسىدا ھەممە نەرسە تەل ئىدى.

ئۇئاك پاراكتا قوشنا بولۇپ ئولتۇرغانلار گرېسنى مۇنداق تەسۋىرلەيدۇ: ئۇ ئېگىز بوي، تولغان ئايال ئىدى، لېكىن كونا پاسوندا ياسىنىپ يۈرەتتى، پۇتىنىڭ ئۇچىلا كۆرۈنۈپ تۇرىدىغان ئۇزۇن كۆڭلەك كىيىپ يۈرەتتى. ئۇنىڭ كۆڭلىرى باشقىلارغا ناخشا ـ مۇزىكا ئۆگىتىش، مۇزىكا كېچىلىكى ئۇيۇشتۇرۇش، رەسىم سىزىش بىلەنلا ئۆتەتتى. ئۇ پۈتۈن زېھىن ـ قۇۋۋىتىنى سەنئەتكە قاراتقانىدى. ئۇنىڭ زېھىن ـ قۇۋۋىتى ئۇرغۇپ تۇراتتى، تەسەۋۋۇرغا باي، باشقىلارنى ئۆزىگە جەلپ قىلالايدىغان سېھىرلىك كۈچكە ئىگە ئىدى.

ئومۇمىي جەھەتتىن ئېيتقاندا، ئېدىر بىلەن گرېسنى بەختلىك ئەر ـ خوتۇنلار دېيىشكە بولاتتى. ھەر ئىككىسى بويىنى قاتتىق، مىجەزى ئىتتىك، ئوخشاشلا راھەت ـ پاراغەت ئىزدەيدىغان بولغاچقا، تۇرمۇشتا تازا ماسلىشىپ كېتەلمەيتتى، بەزىدە ئايرىلىپ تۇرىدىغان بولغاچقا، ئۇرۇش ـ جېدەل قىلمىدىغان ۋاقىتلىرى ناھايىتى ئاز ئىدى. ئېدىر گرېسنىڭ پەۋقۇلئاددە ھاياتىي كۈچىنى قەدىرلەيتتى، گرېس بولسا ئېرىنىڭ پۇختا ۋە ئىشەنچلىك تەربىيىنى ياقتۇراتتى. ئېدىر گرېس خۇشال بولىدىغانلا ئىش بولسا ئۇنىڭغا يول قوياتتى، ھەتتا ۋاقتى كەلگەندە ئۇنىڭ ئۈچۈن مەلۇم نەرسىسىنى قۇربان قىلىشقا تەييار ئىدى. خۇددى ھېمىڭۋاينىڭ ئەسىرى «قورال ـ ياراغ بىلەن مەڭگۈلۈك خوشلىشىش»تا بىر ئىتالىيىلىك پوپ ئېيتقاندەك: «ئەگەر سەن ئۇنى سۆيسەڭ، ئۇنىڭغا بىرەر ئىش قىلىپ بېرىشتىن، ئۇنىڭ ئۈچۈن قۇربان بېرىشتىن ئايانمايسەن.»

ھېمىڭۋاينىڭ بوۋىلىرى ئامېرىكىنىڭ جەنۇب ـ شىمال ئۇرۇشىغا قاتناشقان، ئۇلارنىڭ ئائىلىسى بۇنىڭدىن پەخىرلىنىدۇ. ھېمىڭۋاينىڭ ئانا تەرەپ بوۋىسى ئوست خوئېر

1840 ـ يىلى ئەنگلىيىنىڭ شېففىرد دېگەن يېرىدە تۇغۇلغان، 1861 ـ يىلى مارتتا ئۇ ئائىلىسى تۇرۇشلۇق دىبېك چارۋىچىلىق مەيدانىدىن ئايرىلىپ، ئېئوۋا شىتاتى ئاتلىق ئەسكەرلەر بىرىنچى پىدائىيلار پولكىغا قاتناشقان. ئۇ ئاتقا كېرەكلىك جابدۇقلارنى ئۆزى تەييارلىغان، ۋەزىپە ئۆتەش مۇددىتى ئۈچ يىل ئىدى. 1862 ـ يىلى ئاپرېلدا مىسسورى شىتاتىنىڭ ۋولىنسبېرگ دېگەن يېرىدە ئۇنىڭ سول پۇتىغا بىر پاي ئوق تەگكەن. ئوق پۇتىدىن ئېلىۋېتىلمىگەچكە، ئۇ ئات مىنىشكە ئامالسىز قالغان، شۇڭا ھەربىي خىزمەتكە قاتنىشىپ بىر يىلدىن كېيىن يېنىك مېيىپلەر قاتارىدا ھەربىي سەپتىن چېكىنىشكە مەجبۇر بولغان. ئۇ ھۆكۈمەت تەرىپىدىن بېرىلىدىغان ھەربىي سەپتىن چېكىنىش پۇلىنى مەردلىك بىلەن رەت قىلغان. «مەن ۋەتەن ئۈچۈن ھەربىي خىزمەت ئۆتەشنى ئۆز ئىختىيارىم بىلەن تاللىۋالغان، ئۇنىڭغا ھەق ئالسام بولمايدۇ» دەيدۇ ئۇ. خوئېر كېيىن ئەنگلىيە مۆتىۋەرلىرىگە خاس چىرايلىق ساقال ـ بۇرۇت قويۇپ، بېشىغا ئاق رەڭلىك يوركشىرې شىلەپىسىنى كىيىپ يۈرگەن. كېيىن چىكاگودا پىچاق، قىلىچلارنى توپ سېتىش تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىپ بېيىپ كەتكەن.

ھېمىڭۋاي بۇ بوۋىسى توغرىسىدىكى خېتىدە ئۈچ نۇقتىنى كۆرسىتىپ ئۆتىدۇ: ئەسكەرلەرگە خاس باتۇر، ئاياللارغا خاس شەخسىيەتچى، ئەركەككە خاس ئۆزىنى قۇربان قىلالايدۇ. مانا بۇ تەرەپلەر ھېمىڭۋاينىڭ ھاياتىدىمۇ قايتىدىن كۆرۈلگەن.

ھېمىڭۋاينىڭ ئاتا تەرەپ بوۋىسى ئانسون تايلور ھېمىڭۋاي ئائىلىسى خوئېر ئائىلىسىنىڭ قارشى تەرىپىدە ئولتۇراتتى. ئانسون ئەسكەر، ۋەتەنپەرۋەر زات ئىدى، شانلىق ئۇرۇش تۆھپىلىرىنى دائىم ئەسلەپ تۇراتتى. ئۇرۇش ئاخىرلاشقاندىن كېيىن، ئانسون ئىلىنويىستىكى ۋېلتون ئىنستىتۇتىدا خىزمەت قىلغان، چىكاگو خرىستىئان دىنىي ياشلار بىرلەشمىسىنىڭ باش كاتىپلىقىغا ئارقىمۇئارقىدىن سايلىنىپ، 10 يىلدىن ئارتۇق

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

ۋەزىپە ئۆتىگەن ھەمدە ئىنجىلنى تارقاتقۇچى دۆلەت مودى بىلەن يېقىن ئاغىنە بولۇپ ئۆتكەن. ئانسون تەقۋادار، سادىق دىنىي مۇرىت ئىدى، ھاراق چەكلەش ھەرىكىتىگە ئاكتىپ قاتناشقانىدى. ئۇ يەنە بىرىنچى چېركاۋنىڭ مۇراسىم باشقۇرغۇچىسى بولغان. ئۇنىڭ ئۈچ ئوغلى، ئىككى قىزى بار ئىدى، ھەممىسى ئوھىئو شتاتىنىڭ ئوبېرلىن ئىنستىتۇتىدا ئوقۇيتتى.

ھېمىڭۋاينىڭ دادىسى ئېدېر 1928 ـ يىلى ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالغان. ئۇ ھايات ۋاقتىدا دادىسى ئانسون قىسىمدىن ئالغاچ كەلگەن قېلىچتا ئوق قۇياتتى، ئۇ ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالغان قورالمۇ ئانسون قىسىمدىن ئالغاچ كەلگەن مىلتىق ئىدى. ئانسوننىڭ بۇ نەۋرىلىرىمۇ بوۋىسى سۆزلەپ بېرىدىغان جەنۇب ـ شىمال ئۇرۇشىدىكى قەھرىمانلىق ھېكايىلىرى ئىچىدە چوڭ بولغان. ئۇلار ئۇرۇشنى خاتىرىلەش نامايىشىغا ھەر يىلى قاتنىشاتتى، بوۋىسىنىڭ ئۇچىسىدا ھەربىيچە فورما، سەپ ئىچىدە مەغرۇر كېتىۋاتقانلىقىنى كۆرەتتى. ئانسون يەنە ئىلگىرىكى ئۇرۇش توغرۇلۇق خەۋەر ۋە سۈرەتلەر بېسىلغان بىرمۇنچە گېزىتنى يىغىپ قويغان، جەنۇبقا دەم ئېلىشقا بارغاندا، جەنۇب بىرلەشمە ئارمىيىسىنىڭ قىسىمدىن چېكىنگەن ئەسكەرلىرى بىلەن ئۆتكەن ئۇرۇش مەنزىرىلىرىنى ئەسلىشەتتى. ئانسوننىڭ جەنۇب ـ شىمال ئۇرۇشى توغرىسىدىكى مەدھىيىلىرى دوكتور ۋىليام بارتوننىڭ ئىلھام بېرىشىگە ئېرىشكەن، بارتون بىرىنچى چېركاۋنىڭ پوپى بولۇپ، جەنۇب ـ شىمال ئۇرۇشى توغرۇلۇق نەچچە پارچە كىتاب يازغانىدى.

ھېمىڭۋاي بوۋىسى ئانسون ۋە دوكتور بارتوننىڭ تۈرتكىسى ئاستىدا، بالىلىق دەۋرىدىن باشلاپلا ھەربىي ئىشلارغا دائىر تارىخىي كىتابلارنى ئوقۇشقا باشلىغان ھەمدە ماتتېيۇ برادىنىڭ رەسىملەر توپلىمىنى تەتقىق قىلغان. بۇ رەسىملەردىكى قورقۇنچلۇق تەپسىلاتلار ئۇنىڭ تەسەۋۋۇر كۈچىنى بېيىتقان.

ھېمىڭۋاي ئۇرۇش تېمىلىرىغا باشتىن ـ ئاخىر دىققەت قىلىپ كەلگەن، ئۇنىڭ ئەسەرلىرى ئىچىدە 26 كىتاب ئۇرۇش تېمىلىرىغا بېغىشلانغان. ئۇ دائىم ئاجايىپ ئىپتىخار ئىچىدە ئوغۇللىرى بىلەن جەنۇب ـ شىمال ئۇرۇشى توغرۇلۇق مۇڭدىشىپ كېتەتتى. ئۇنىڭ چوڭ ئوغلى 2 ـ دۇنيا ئۇرۇشىدىن كېيىن نېگىر ژاندارمىلار ئەترىتىگە باشلامچى بولغاندا، ھېمىڭۋاي: «بۇ بوۋاي ئانسوننىڭ نېگىرلار قىسىمىغا باشلامچى بولغانلىقىنى ئېسىمگە سالدى» دەيدۇ.

ھېمىڭۋاينىڭ تۆت ھەدە ـ سىڭلىسى بار، ئۇ ئەڭ ياخشى كۆرىدىغىنى چوڭ سىڭلىسى ئۇرسۇلا. ئۇرسۇلا ئۇلارنىڭ ئائىلىسىدىكى بىردىنبىر بويى پاكار قىز، چىراي ـ شەكلى ھېمىڭۋايغا ئوخشاپ كېتىدۇ، مىجەز ـ خۇلقىمۇ ئۇنى قويۇپ چۈشكەن. ئۇرۇشتىن كېيىن ھېمىڭۋاي ئەڭ قىيىن كۈنلەرگە قالغاندا، ئۇرسۇلا ئۇنىڭغا تەسەللى بولغان. شۇڭا، ھېمىڭۋاي ئۆمرىنىڭ ئاخىرىغىچە ئائىلىسىدىكىلەر ئىچىدە پەقەت ئۇرسۇلا بىلەنلا باشتىن ـ ئاخىر ئالاقىسىنى ئۈزمەي كەلگەن. ئۇنىڭدىن كىچىك سىڭلىسى سېنلى، تولىمۇ تەرسا قىز، ئۆزى تەنھەرىكەتچى، ئۇنىڭ ئوبرازى ھېمىڭۋاينىڭ ئۈچ ئەسىرىدە كۆرۈلىدۇ: «ئەسكەرلەر ئائىلىسى» دېگەن ئەسىرىدە ئۇ قورغان توپ تەنھەرىكەتچىسى خېلىن؛ «ئاتا ۋە بالا»دا دوروتى؛ «ئاخىرقى شادلىق بېغى»دا ئۇ ئاشۇ «ئەڭ پاكار» قىز بولۇپ، ئىنىسىنىڭ چارلىغۇچىلاردىن قېچىپ قۇتۇلۇشىغا ياردەملىشىدۇ. ئۇنىڭ ئەڭ كىچىك سىڭلىسى كارول، ئۇ زالىم ئاكا ـ ھەدىلىرىنىڭ باشقۇرۇشىدىن بىردەممۇ قۇتۇلالمايدۇ، ئۇئاك پاراك ئوتتۇرا مەكتىپىدە ئوقۇۋاتقان مەزگىللىرىدىمۇ ئۇلارنىڭ قاتارىغا قوشۇلالمايدۇ. ئەڭ كىچىك ئىنىسى لېستېر، ھېمىڭۋايدىن 16 ياش كىچىك، 30 ـ يىللاردىن ئىلگىرى ئۇنىڭ ھېمىڭۋاي توغرۇلۇق بىلىدىغانلىرى ناھايىتى ئاز ئىدى.

ئىككىنچى باب ئۆسمۈرلۈك دەۋرى

گرېس ھەممە بالىلىرىنىڭ بالىلىق ھاياتىدىن خاتىرە قالدۇرغان. ئۇ ھېمىڭۋاي دۇنياغا كەلگەن كۈننى ئالاھىدە قىلىپ مۇنداق خاتىرىلىگەن: بۇ ناتونۇش سەبىينىڭ بۇ گۈزەل دۇنياغا كەلگەنلىكىنى قۇشلار ئەڭ يېقىملىق ناخشىلىرى بىلەن قارشى ئالدى. گرېس تۇنجى ئوغلىنى ئېمىتىپ، قوينىدىن ئايرىماي چوڭ قىلغان. ئۇنىڭ خاتىرىسىدە، ھېمىڭۋاي ئاپىسى بىلەن ئۇخلاشنى ياخشى كۆرەتتى، تون بويى ئەمچەكنى ئاغزىدىن ئايرىمايتتى، دېگەن جۈملىلەر بار.

ھېمىڭۋاي تۇغۇلۇپ يەتتە ھەپتىدىن كېيىن مىچىگاننىڭ شىمالىدىكى ۋولىن كۆلگە ئويناپ كېلىشكە ئېلىپ بېرىلغان، بۇ ئۇنىڭ تۇنجى قېتىم سىرتقا ئاچىقىلىشى ئىدى. شۇنىڭدىن كېيىن ئۇلار ھەر يىلى يازدا ۋولىن كۆلگە بېرىپ تۇرغان، جەمئىي 20 قېتىم بارغان. ئەگەر ئوئاك پاراكىتىكى ئەخلاق تەربىيىسى، دىن ۋە مۇزىكا قاتارلىقلارنى ھېمىڭۋاينىڭ ئاپىسى تەرەپنىڭ مەنىۋى دۇنياسىغا ۋەكىللىك قىلىدۇ دېسەك، ئۇ چاغدا، ۋولىن كۆلى بويىدىكى كەپىدە ئۆتكۈزگەن ئەركىن تۇرمۇش، بىپايان كەتكەن يايلاقلارنى ئۇنىڭ دادىسى تەرەپنىڭ پادىشاھلىقى دېيىشكە بولىدۇ. يازدا شەھەر ئىچى بەك ئىسسىپ كېتىدىغان بولغاچقا، ھېمىڭۋاينىڭ دادىسى ئېدېر دوختۇرلۇقىنىمۇ تاشلاپ، سەھرادىكى ۋولىن كۆلى بويىغا بېرىپ يازنىڭ تومۇز ۋاقىتلىرىنى ئۆتكۈزۈپ كېلەتتى. ئۇلار ئائىلە بويىچە كېمىگە ئولتۇرۇپ چىكاگودىن مىچىگاننىڭ خاربور سىپرىنگسقا، ئۇ يەردىن ماشىنا بىلەن كۆلنى ئايلىنىپ پېتوسكېيغا بېرىپ، ئاندىن ئۇدۇل ۋولىن كۆلگە قايتىپ كېلەتتى. ھېمىڭۋاينىڭ

مۇشۇ جەرياندىكى تۇرمۇشتا پەيدا بولغان قىزىقىشلىرى ئۇنىڭ كېيىنكى ۋاقىتلاردا بېلىقچىلىق ۋە ئوۋچىلىققا قىزىقىش، قەيسەر، تۇرگۇن خاراكتېرىنى يېتىشتۇرۇپ چىققان.

خېككىلبېل فېن ھېمىڭۋاينىڭ مىچىگاندا چۈشكەن سۈرىتىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ ئەينى چاغدىكى ئەھۋالىنى مۇنداق تەسۋىرلەيدۇ: ئۇ ئۇچىسىغا بۇغا تېرىسىدىن تىكىلگەن جۇل ـ جۇل كىيىم، بېشىغا كېلەڭسىز چىغ قالپاق كىيىۋالاتتى، قولىدا قومۇشتىن ياسالغان قارماق، ئۈشنىسىگە ئېغىر سېۋەت ئارتىۋالاتتى. ئۇنىڭ ئىلگىرىكى خەت ـ چەكلىرىدىمۇ كېيىنكى خەت ـ چەكلىرىدىكىگە ئوخشاش بېلىقچىلىق ۋە ئوۋچىلىقتىكى ئولجىلىرىغا دائىر سانلار خاتىرىلەنگەن. ئۇ تېخى ئالتە ياش ۋاقتىدا، مەكتەپنىڭ ئوتۇنخانىسىدا ئوخلاۋاتقان بىر جەرەننى باغلىۋېلىپ، ئۇنى پالتا بىلەن رەھىمسىزلەرچە قىيما ـ چىيما قىلىۋەتكەن. ھېمىڭۋاينىڭ يەنە مىچىگاندا بىرمۇنچە خەتەرلىك سەرگۈزەشتىلىرى بار. مەسىلەن، ئۇ كىچىك ۋاقتىدا، تاغدىن پەسكە يۈگۈرۈپ چۈشكەندە ئاغزىغا بىر تال ياغاچنى چىشلىۋالغان، يىقىلىپ چۈشكەندە ياغاچ گېلىغا كىرىپ، ئىچىنى تىتما ـ تىتما قىلىۋەتكەن. يەنە بىرى، ئۇ قېيىقتا ئۈزۈن مەزگىل مۈكچىيىپ بېلىق تۇتقاچقا، بىرئاز دۈمچەك بولۇپ قالغان.

ھېمىڭۋاي ئاستا ـ ئاستا چوڭ بولۇپ، ئۆسمۈرلۈك دەۋرىگە قەدەم قويغاندىن كېيىن، تەتىل ۋاقىتلىرىدا گىمدىلىۋورتتىكى تۆمۈر زاۋۇتىغا بېرىپ تاقا ياسايتتى ياكى ئائىلىسىنىڭ كۆل بويىدىكى 40 مو يېرىنىڭ ئوت ـ چۆپ ۋە بېدىلىرىنى ئوراتتى، ياڭيۇ كولايتتى، پۇرچاق يىغاتتى، ھاردىم ـ تالدىم دېمەي ئىشلەيتتى. ھېمىڭۋاي بالىلىق چاغلىرىدىكى تۇرمۇش ئادىتىنى تاشلىمىغان، يىلدا بىر قېتىم تۇرۇشلۇق ئورنىنى ئالماشتۇراتتى. ھاۋا ئىسسىپ كەتكەن بورانلىق ۋاقىتلاردا، ئۇ ۋيومىڭ ۋە ئايداخولارغا كۆچۈپ بېرىۋالاتتى. ئۇ مىچىگاندا

ئۆتكۈزگەن ئۆسمۈرلۈك چاغلىرىدىكىگە ئوخشاش، روككى تاغ تىزمىسى ئەتراپىدىمۇ ئەركىن ـ ئازادە تۇرمۇش كەچۈرگەن.

ھېمىڭۋاي ئوئاك پارك ئوتتۇرا مەكتىپىدىكى ھاياتىدا ھەممىدىن بەكرەك دەرستىن سىرتقى پائالىيەتلەرگە بېرىلەتتى. ئۇ ئاشۇ جەريانلىرىنى يېزىپ چىقىپ، تەنتەربىيە پائالىيىتىدە نەتىجىگە ئېرىشەلمىگەنلىكىنىڭ ئورنىنى تولدۇرماقچى بولغان. ئۇ مەكتەپتە يېنىك ئاتلېتىكا پائالىيەتلىرىنى ئۇيۇشتۇراتتى، سۇ توپى، پۇتبول ۋە سۇ ئۈزۈش مۇسابىقىلىرىگە قاتنىشاتتى، مۇنازىرە كۇلۇبىغا ئەزا ئىدى، يەنە مۇزىكا ئەترىتىگە قاتناشقانىدى، گېزىتلەرگە دائىم ماقالە بېرىپ تۇراتتى. ئۇنى ئۇلارنىڭ سىنىپىنىڭ سەركىسى دېيىشكە بولاتتى. ئۇ يەنە «يارايسەن، برۇمېر» دېگەن درامىدا بېشىغا يالغان چاچ كىيىپ، رىتچاردنىڭ رولىنى ئالغان. ئۇ ئۆزىنىڭ رول ئېلىشىنى ئۆزى مەسخىرە قىلغان. ئۇ قوش بىسلىق قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: «ھېمىڭۋاي سەھنىگە چىقتى، ئۇنىڭ كۆز ئالدى قاراڭغۇلىشىپ، باشلىرى ئايلىناتتى. ئۇ رولنى خىيالىغا كەلگەنچە ئويناۋەردى، بار قابىلىيىتىنى چىقىرىپ تىرىشىپ باققان بولسىمۇ، يەنىلا قاملاشتۇرالمىدى، نەتىجىدە ئۇنىڭ سىنىپى شۇ قېتىمقى دراما مۇسابىقىسىدە نەتىجىگە ئېرىشەلمىدى. لېكىن بۇ ئۇنىڭ ئۆزى ئۈچۈن ئېيتقاندا، ھاياتىدا بىردىنبىر ئېسىل رول ئالغىنى بولۇپ قالدى». مەكتەپنىڭ يىلنامىسىدە: «ئەقىل ـ ئىدراك جەھەتتە ھېمىڭۋاينىڭ ئالدىغا ھېچكىم ئۆتەلمىگەن» دېگەن خاتىرىلەر بار. ئۇ ئەسلىدە ئىللىنويس ئۇنىۋېرسىتېتىغا ئوقۇشقا ئەۋەتىلمەكچى بولغان، لېكىن ئۆزى بېرىشنى خالىمىغان.

ھېمىڭۋاي تەخمىنەن 1916 ـ يىلى تۇنجى قېتىم كەسپىي بوكس مۇسابىقىسىگە قاتناشقان ھەمدە تېزلا داڭلىق بوكسچى بولۇپ قالغان. كېيىن ئۇنىڭ چىكاگودا بوكس مۇسابىقىلىرىگە قاتناشقانلىقى توغرىسىدا، ئۇ ئۆزىنىڭ «قەيسەر» ئوبرازىنى تىكلەش ئۈچۈن بوكس مۇسابىقىسىگە قاتناشقان، نەتىجىدە

ئاغزى ـ بۇرنى ماكچىيىپ، ئۆلگۈدەك تاياق يېگەن، دېگەندەك گەپلەر تارقالغان، بۇلارنىڭ ھەممىسى يالغان. ئۇ ياشلىقىغا خاس سەزگۈر، قەيسەر، تۇرگۇن ئىدى. ئوئاك پارك بازىرىنىڭ يەرلىك گېزىتى «كاۋچوك يوپۇرمىقى»نىڭ 1917 ـ يىلى 3 ـ فېۋرالدىكى سانىدا مۇنداق بىر خەۋەر بار: «ئوئاك پارك ئوتتۇرا مەكتەپ ئاشخانىسىنىڭ ئۈچ ئايال خىزمەتچىسى كۆكتات ئېلىپ چىقىدىغان لىفتقا ئولتۇرغاندا، لىفتتا تۇيۇقسىز كاشىلا كۆرۈلۈپ، ئۇلار خەتەرلىك ئەھۋالدا قالىدۇ. بۇنى كۆرگەن ھېمىڭۋاي دەرھال بېرىپ، لىفتنىڭ سىمىغا ئېسىلىۋالىدۇ، كېيىن يەنە تۆت بالا كېلىپ ئۇنىڭغا ياردەملىشىدۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۈچ ئايال خىزمەتچى خەتەردىن قۇتۇلۇپ قالىدۇ.»

مەكتەپتىكى ئەڭ ئاخىرقى ئىككى يىلدا، ھېمىڭۋاي پۈتۈن زېھنى ـ قۇۋۋىتىنى يېزىقچىلىققا قارىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىنگلىز تىلى ئوقۇتقۇچىلىرى ئەڭ ياخشى كۆرىدىغان ئوقۇغۇچى بولۇپ قالىدۇ. بەزى دەرسلەر كاۋچوك دەرىخىدە نەقىش چىقىرىلىپ ياسالغان ناھايىتى چىرايلىق بىر كۇلۇبتا ئۆتۈلەتتى. ئوقۇغۇچىلار ئېسىل خۇرۇم ئورۇندۇقلاردا ئولتۇرۇپ دەرس ئاڭلايتتى. مارگارېت دىكسون ئۇلارغا يېڭى چىققان ئاساسلىق ئەدەبىي ژۇرناللاردىن ئوقۇپ بېرەتتى. ئۇنىڭ بۇ ئەمەلىي ھەرىكىتى ئەينى چاغدا مەكتەپتە ناھايىتى چوڭ تەسىر قوزغىغان. ھېمىڭۋاي ۋە ئۇنىڭ بەزى تەنھەرىكەتچى ئاغىنىلىرىمۇ ئۆزلىرىنىڭ مەكتەپ گېزىتى «ئېگىز ئىلەڭگۈچ»كە داۋاملىق ماقالە يېزىپ تۇرغان. ئۇلار بەزى تەنتەربىيە مەخسۇس ئىستون يازغۇچىلىرىغا تەقلىد قىلىپ قىسقا، ئاممىباب ماقالىلەرنى يېزىپ تۇرغان. ئۇلار تەقلىد قىلىشنى ئەڭ ياخشى كۆرىدىغان يازغۇچىلاردىن بىرى لايىنئوتېۇ تەخەللۇسىدا «چىكاگو مۇنبەر گېزىتى»دە دائىم ماقالە ئېلان قىلىپ تۇرىدىغان رىنلاردنا ئىدى. ھېمىڭۋاي ھەر ھەپتىدىكى مەخسۇس ئىستون ماقالىلىرىدە ئۆزىنىڭ نەتىجىلىرى

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com